

КРИМИНОЛОГИЯ

УДК 343.914

КРИМИНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЖІНОЧОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Таїсія ШЕВЧЕНКО,

старший викладач кафедри кримінально-правових дисциплін
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Олександр ВАРБАНСЬКИЙ,

студент юридичного факультету
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена кримінологічній характеристиці жіночої злочинності в Україні, яка висвітлена як в історичному аспекті, так і в умовах сьогодення. Зроблено комплексний кримінологічний аналіз, де показана характеристика жіночої злочинності та динаміка за останні роки; виділені причини та умови жіночої злочинності; висвітлено особу жінки-злочинниці; кримінологічна характеристика жіночої злочинності за окремими видами злочинів з урахуванням українського менталітету та ставлення до жінки в суспільстві. Таке комплексне кримінологічне дослідження дасть змогу більше зрозуміти феномен існування у суспільстві жіночої злочинності.

Ключові слова: злочинність, жіноча злочинність, кримінологічна характеристика, кількісні показники жіночої злочинності, якісні показники жіночої злочинності, детермінанти жіночої злочинності.

CRIMINOLOGICAL CHARACTERISTICS OF WOMEN'S CRIME

Taisiia SHEVCHENKO,

Senior Lecturer of Department Criminal Law Disciplines
of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

Oleksandr VARBANSKYI,

Student of Law Faculty
of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

SUMMARY

The article is devoted to the criminological description of female crime in Ukraine, which is highlighted, both in historical aspect and in the present. Complex criminological analysis has been done, namely: the given characteristic of female criminality and dynamics in recent years; the causes and conditions of female crime are highlighted. His personality of the female criminal was revealed; given criminological characteristic of female crime for certain types of crimes. Taking into account the Ukrainian mentality and attitude towards a woman in society. Such a comprehensive criminological study will make it possible to better understand the phenomenon of female crime in society.

Key words: crime, female criminality, criminological characteristic, quantitative indicators of female crime, qualitative indicators of feminine.

Вступ. Одним із етапів розвитку наукової думки про жіночу злочинність є питання гендеру, яке розглядалось за допомогою медико-генетичного, психологічного та соціобіологічного (поєднуючи соціальний та біологічний напрями пояснення жіночої злочинності) підходів. Дослідження жіночої злочинності за допомогою вищезазначених напрямів є підґрунтям для аналізу питання гендеру жіночої злочинності в ХХІ столітті. Тому без аналізу наукової думки ХХ століття щодо кримінологічної характеристики жіночої злочинності, дослідити в повному обсязі жіночу злочинність сьогодення буде досить складно.

Ступінь наукової розробки проблеми. Ряд вчених, як вітчизняних, так і зарубіжних, висловлювали погляди на жіночу злочинність. Проблему розглядали Антонян Ю.М., Батиргарєєва В.С., Бойко І.Б., Беккариа Ч.О., Джужа О.М., Меркулова В.О., Виноградов М.В., Внуков В.О., Гер-

нет М.М., Долгова А.І., Дубінін М.П., Зелінський А.Ф., Карпец І.І., Кудрявцев В.М., Каріо Р., Каложна М.Б., Лопушанський Ф.А., Подольський Е., Поллак О., Решетников Ф.М., Свірін Ю.Б., Старков О.В., Салтиков В.П., Томас В.І., Шестаков Д.О., Шумський М.Г., Шелі Д.Ф. та інші. Однак кримінологічне дослідження жіночої злочинності з наукової точки зору проводилось частково, в окремо взятому аспекті.

Метою дослідження є здійснення комплексного кримінологічного аналізу жіночої злочинності як в історичному аспекті, так і в умовах сьогодення.

Виклад основного матеріалу. Зростання рівня жіночої злочинності зумовлює активізацію кримінологічних досліджень у цій сфері з метою виявлення гендерної направленості злочинів вчинених жінками та причини формування жіночої злочинності в суспільстві. Кожний період розвитку

нашого суспільства породжує свій специфічний підхід до пояснення причин виникнення злочинності, як взагалі, так і за окремими видами, в тому числі і жіночої. Історія жіночої злочинності тісно пов'язана з історією загальнонародських уявлень про жінку. Для того, щоб зрозуміти природу жіночої злочинності, необхідно звернутись до історичного генезису розвитку злочинності, тож *жіноча злочинність* – це частина від загальної кількості вчинених злочинів та сукупність вчинених злочинів, на певній території за визначений період часу, які вчиняються жінками.

Дослідження проблем жіночої злочинності та становлення її як самостійного структурного елемента пов'язано з Ч. Ломброзо. Він надавав велике значення анатомічним та фізіологічним особливостям організму в механізмі злочинної поведінки. Оголосивши жінку такою, що стоїть на нижчому рівні розвитку порівняно з чоловіком, науковець доходить висновку, що жінки більшою мірою схильні вчиняти злочини. В історії жіночої злочинності панує думка, що вивчення жіночої злочинності як самостійного структурного елемента злочинності розпочато в другій половині XIX століття, що пов'язують з іменами Л.А. Ж. Кетле (1796–1874) і Ч. Ломброзо (1836–1909). Саме після опублікування робіт Ч. Ломброзо фахівці почали здійснювати дослідження особи злочинця. Зокрема, вчений у своїх роботах стверджував, що жінки є більш схильними до вчинення злочинів, порівняно з чоловіками. Тому кримінально-антропологічна школа Ч. Ломброзо надавала велике значення анатомічним і фізіологічним властивостям людського організму в механізмі злочинної поведінки [3].

Згодом психофізіологічні відмінності чоловіка і жінки щодо вчинення злочинів досліджував Г. Бушан у праці «Наука про людину» (1911). Зокрема, автор обґрунтував висновок про те, що чоловік і жінка мають різні схильності до вчинення злочину. Так, чоловік вчиняє злочин здебільшого обдуманно, розраховуючи на свою фізичну силу, а жінка використовує для цього хитрість, обман, підступність [4, с. 197; 5, с. 283].

У жіночій злочинності переважають такі злочини, як шахрайство (обман), шпигунство. Всесвітньо відомою є історія шахрайки Соньки Золотої Ручки (Софії Блувштейн). Згідно з даними, виявленими внаслідок здійснених досліджень, Сонька Золота Ручка у своїй злочинній діяльності досягла неабиякого рівня професіоналізму в учиненні шахрайства. Загалом успіх їй забезпечували освіченість, знання іноземних мов, артистизм та акторський хист до театрального перевтілення [6].

На сьогодні жінки-шахрайки теж вигадливі. Наприклад, протягом шести років жінка ошукувала киян, пропонувала купити продукти харчування й автомобілі за пільговими цінами. Знижки пропонувала такі, що дехто віддавав шахрайці гроші, не вимагаючи навіть розписки. Як гарантію вона залишала свій фальшивий паспорт. Затримана раніше мала судимість за ст. 190 КК України (шахрайство), одружена, має двох дорослих дітей [6]. Такі випадки не поодинокі.

За статистичними даними Генеральної прокуратури України (далі – ГПУ) за 2016–2018 роки зросла частка жінок серед осіб, які скоюють злочини. Якщо у 2016 році їх частка не перевищувала 12,7%, в 2017 році – 13,2%, то в 2018 році частка жінок серед злочинців становила 13,7% [7]. Негативною є й тенденція вчинення злочинів неповнолітніми дівчатами. При цьому мотиви неповнолітніх злочинниць частіше набувають корисливого спрямування, але тісно переплітаються із статусними: дівчата прагнуть самоствердитися за рахунок отримання грошей, матеріальних цінностей [8, с. 26–35].

Жіноча злочинність, на відміну від чоловічої, має свої особливості. Існує думка, що чоловіки частіше ніж жінки

вчиняють злочини із застосуванням насильства, або з погрозою застосування насильства [9]. Жінки ж частіше вчиняють злочини з корисливою ненасильницькою спрямованістю і лише в деяких випадках можуть застосувати насильство до жертви злочину. Крім того жіноча злочинність є більш латентною ніж чоловіча [10, с. 9].

В Україні фіксується тенденція до зростання жорстоких насильницьких злочинів, вчинених жінками. Крім того, спостерігається заміна ролі жінок з пасивної виконавиці, пособниці у скоєнні цих злочинів на роль ініціатора й організатора. Зростання кількості суто жіночих злочинних груп і груп з перевагою в їх складі жінок; зближення особливостей чоловічої і жіночої злочинності, в тому числі за способами вчинення злочинів і за способами насильницьких дій. Та все ж найпоширенішими злочинами за участю жінок залишаються злочини з корисливою спрямованістю. До них відносять крадіжки (35%) та шахрайства (19,1%) [6]. Щодо відсоткового співвідношення вчинення жінками шахрайств, то за різними даними кількість жінок, які скоїли шахрайства, відрізняється (13%, 41%, 30%) [7]. Що стосується грабежів та розбоїв, то протягом тривалого часу питома вага жінок у вчиненні таких злочинів була незначною й виступали вони, при вчиненні таких злочинів, переважно у «другорядних ролях», вчинених у групі, у зв'язку з чим вивченню цих злочинів приділялося менше уваги [8, с. 3].

При вчиненні жінками крадіжок предметами злочину стають коштовні речі: мобільні телефони, техніка, ювелірні вироби, одяг та гроші. У зв'язку з тим, що розмір заробітної плати подекуди не відповідає ринковим цінам на товари та послуги першої необхідності, то жінка йде на вчинення крадіжок недорогих речей, продуктів харчування тощо. Спостерігається тенденція до зниження середнього віку жінок-злочинниць, що вчинили злочини корисливого спрямування. Переважно жінки вчиняють злочини у віці від 21 до 30 років [9], що викликає занепокоєння, адже це період формування особистості, її життєвих позицій, навчання, створення сім'ї, кар'єрне зростання тощо.

Щодо шахрайств, вчинених жінками, то якщо раніше злочини вчиняли неосвічені, морально нестійкі жінки, то жінки, які характеризувались антисоціальними установками, то сьогодні зростає кількість злочинниць з вищою освітою, які мають сім'ї, працюють [10]. Нерідко саме жінки володіють здатністю «привернути до себе увагу» та отримати підтримку не тільки рідних і близьких, але й сторонніх людей [2, с. 33]. Такі якості сповна і досить ефективно використовуються жінками-шахрайками у своїй злочинній діяльності. Слід зазначити, що жінкам-шахрайкам властиве вміння пристосовуватися до умов економічного і суспільного життя, які швидко змінюються. Доречно було б зауважити, що в 67% випадків жертвами жіночих шахрайств стають жінки [7].

Шахрайкам властиве вміння пристосовуватися до різних ситуацій, умов, які швидко змінюються, економічного і соціального життя, розробляючи нові або вдосконалюючи колишні способи кримінального обману. Шахрайства, які вчиняють жінки, можуть бути побутовими, професійними та фінансовими. В основному для більшості жінок шахрайство було основним способом заробітку для існування. Труднощі виявлення злочину пов'язані з небажанням потерпілих звертатися до органів поліції, викликаним побоюванням бути скомпрометованим, а також зневірою в ефективність роботи правоохоронних органів, до того ж вони не завжди усвідомлюють, що стали жертвами обману.

Це характерно для квартирних афер і медичного шарлатанства. Найбільш поширеними способами шахрайства є комп'ютерні шахрайства, позичання грошей та цінних речей без наміру їх повернення власникові; псевдо

посередництво в підкупі посадовців; фальсифікаційні обмани; шахрайство при операціях з нерухомістю або купівлі-продажу автомобілів; удаване сприяння в придбанні товарів; обман відносно предметів, речей, їх якісної сторони і кількості. Частіше за все такі діяння вчиняються на ринках, біля магазинів, складів, баз, вокзалів. Шахраї діють у групі з наперед розподіленими ролями. Вони миттєво реагують на зміну ситуації і у разі виникнення небезпеки викриття заздалегідь передбачають можливі варіанти зникнення. Набувають поширення нові види банківських злочинів, пов'язані з шахрайським заволодінням грошовими коштами за допомогою фальшивих авізо і пластикових карток.

Сучасна злочинність у банківській сфері є груповою, оскільки для проходження документації необхідна участь декількох осіб. Високий рівень кримінальної активності злочинниць, які вчинили такі злочини пояснюються, з одного боку, певною «фемінізацією» цієї галузі економіки, з іншого боку, обмеженням можливості працевлаштування жінок. За умов сучасної економічної ситуації в країні жінок в першу чергу виштовхують із ринку праці, що призводить до зниження рівня життя, погіршення добробуту, тому зростає кількість злочинців, які засвоюють нові моделі економічної поведінки.

Проявляється й схильність жінок до вчинення грабежів та розбоїв, але участь жінок у таких злочинах є незначною порівняно з крадіжками та шахрайствами. Третина потерпілих від вчинених жінками грабежів і розбоїв є незнайомі їм особи, у 40% – знайомі та колеги по роботі, чверть – родичі та сексуальні партнери [7].

Частка жінок, які притягнені до відповідальності за вчинення загально кримінальних злочинів, є невеликою і складає 9–11% від загальної кількості осіб, притягнених до відповідальності, а питома вага жінок, засуджених за корисливі та корисливо насильницькі злочини, становить 36,4%, серед усіх засуджених жінок. Серед них майже кожна друга засуджена за крадіжку (45%) [7].

При вивченні жіночої злочинності слід звернути увагу на фактори, які сприяють вчиненню жінками злочинів. Здебільшого така злочинна діяльність жінок пов'язана з негативними процесами, викликаними трансформацією українського суспільства. Жінки емоційніше реагують на економічні негаразди у суспільстві, які підштовхують їх до вчинення крадіжок, шахрайств, зайняття проституцією, скоєння тяжких злочинів, торгівлю дітьми тощо [6]. До того ж побутова та сімейна невладштованість, втрата життєвих перспектив, моральна занедбаність формують у більшості злочинниць специфічну життєву стратегію, яка виправдовує їх злочинну діяльність. Через призму таких негативних явищ жінки втрачають самоконтроль, психічну рівновагу, стають більш знервованими, у зв'язку з чим, інколи, проявляють схильність до вживання алкогольних напоїв, наркотиків і під дією цих речовин можуть вчинити злочини. Адже як свідчить статистика майже 40% злочинів вчиняється жінками в нетверезому стані чи під дією наркотичних речовин [7].

Серед насильницьких злочинів, які вчиняються жінками, лівова частка припадає на з'ясування сімейних стосунків. Більшість жінок скоїли вбивства чи нанесли тяжкі тілесні ушкодження своїм чоловікам, співмешканцям, коханцям або колишнім. Так, насильницькі напади зі завданням тяжких тілесних ушкоджень, вбивства, пограбування й хуліганства частіше вчиняють чоловіки. Водночас високий відсоток жінок серед осіб, які скоюють економічні й посадові злочини [14, с. 73], але в структурі як чоловічої, так і жіночої злочинності відсоток осіб, які скоїли насильство в сім'ї, приблизно однаковий протягом останнього десятиріччя.

За результатами проведеного дослідження можливо виділити деякі мотиви подружніх вбивств: прагнення утримати чоловіка, який збирався піти з дому, розлучитися (31%); незадоволеність сімейними стосунками (27%); ревності та помсти (24%); самоствердження (14%); корисливості (4%). Третина жінок, які скоїли вбивство, прагнули утримати чоловіка, який збирався піти з дому. Психологічно значущою якістю цієї категорії осіб є фундаментальна залежність від інших. Така залежність взагалі властива для вбивць, але у цьому випадку вона має своєрідну форму, виступаючи в формі «психологічного підживлення». Шлюбний партнер опиняється в ролі життєвовабезпечуючого чинника, і можливість кримінального результату такого контакту визначається неспроможністю особи чимось компенсувати неминучий розрив.

Криміногенність жінок такого типу закладена в його автотомній, незалежній від інших нежиттєздатності і в здатності ставити інших в залежність від себе, з іншого. Таким чином ці жінки вбивають свій «життєвовабезпечуючий чинник» у вигляді близької людини, яка різко й демонстративно розкриває її нежиттєздатну сутність і цей момент сприймається злочинницею як погроза усталеному життю. Тривала конфліктогенна ситуація у сім'ї та незадоволеність сімейними стосунками є другим по значущості мотивом подружніх вбивств. Так, наприклад, засуджена Н., 43 років, скоїла вбивство власного чоловіка, з яким прожила в шлюбі 14 років. Мешкали у сільській місцевості в будинку матері чоловіка. Мати чоловіка зловживала спиртними напоями, а також виготовляла саморобні спиртні напої і продавала їх. Оскільки проживали вони разом, мати чоловіка схилила його до вживання спиртних напоїв, висміюючи його відмову від вживання спиртного як слабкість. Чоловік знайти стабільну роботу не зміг, перебивався випадковим заробітчанством і поступово втягнувся в побутове пияцтво. На неодноразові прохання Н. дільничний провів з чоловіком бесіди, які ніяк на нього не впливали.

Перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння чоловік Н. поведився агресивно, бив її, ревнував, виказував незадоволення, злився. Під час однієї зі сварок, яка переросла в обурливу бійку, Н. завдала удар чоловіку маленькою чавунною сковорідкою в область голови, від якого той через три години помер. Отже, спонукання до скоєння вбивства члена сім'ї є результатом конфліктного та складного процесу сімейного життя. Доречною є думка фахівця кримінофамілістика Д.А. Шестакова, який довів, що в умовах подружнього конфлікту, який передувє злочину, мотивування залежить від складності та суперечливості міжособистісних стосунків суб'єкту та їх фіксації в його поведінці. Мотивування може не лише правильно відобразити мотиви дії особи, але й переключувати їх [15, с. 67].

Ще одним вагомим мотивом вбивств, які вчиняють жінки є ревності. Таким чином проявляється характерний для вбивць механізм поведінки, коли весь сенс життя концентрується в якомусь окремому її прояві, зокрема в сексуальній ролі. В цьому механізмі відбувається різке звуження форм життєвого прояву людини, форм її актуального та потенційного існування, що є джерелом таких злочинів, як вбивства.

Особливе місце в структурі особистості таких людей займає почуття ревності: бажання утримати партнера будь-якою ціною. Вивчення конкретних випадків дозволяє стверджувати, що відчуття реальності, зокрема у жінок-вбивць, пов'язане з психологічною сексуальною конституцією, тобто з усім комплексом психічних особливостей, в якому відображена функція даних осіб як сексуальних партнерів. Нерідко вбивства, які кваліфікуються як скоєні «на ґрунті ревності», і вчиняються з метою захисту злочинницями свого перевернутого уявлення про жіночу роль, виражають спробу у будь-який спосіб зберегти це

уявлення. При аналізі таких злочинів звертає на себе увагу повна відсутність будь-яких згадувань про кохання як про основу взаємовідносин, жінки впевнені в припустимості скоєння злочину навіть за допомогою фізичної сили, якщо такі дії перешкоджають уходу чоловіка. Бажання самоствердитися є ключовим мотивом у 14% злочинниць, які вчинили подружнє вбивство [7].

Під самоствердженням розуміється бажання особистості досягнути більш високої оцінки та самооцінки, підвищити самоповагу. У мінливих умовах під час трансформації суспільно-економічних відносин змінюється роль чоловіків та жінок, змінюється традиційний розподіл ролей у сім'ї. Успішність жінки в інших сферах життєдіяльності разом з несприятливою сімейною обстановкою (зловживання алкоголем, в першу чергу) та небажанням знайти компроміс, призводить до наміру захистити свої «позиції», навіть, завдавши шкоду партнеру [10].

В мотивації насильницьких злочинів, які вчиняються жінками вигадливо переплітаються різні мотиви. Втім, з високою долею вірогідності можна виділити мотиви, які є різними формами прояву егоїзму та являють собою стійкі психологічні утворення особистості, що врешті-решт зумовлюють вибір цілей, засобів, дій; та мотиви, які хоча й виступають як спонукальні причини скоєння злочину, але, можуть бути викликані обставинами сімейного, особистого чи об'єктивного характеру і являють собою ситуативні ініціюють окремі, часто ситуативні, дії або конкретну діяльність, зокрема, кримінальну. Найбільший відсоток жіночої злочинності, порівняно із чоловіками, становить вбивство при перевищенні меж необхідної оборони, або у разі перевищення заходів необхідних для затримання злочинців (ст. 118 КК) – 47,6%.

Несприятлива соціально-економічна ситуація в Україні спричинила погіршення морально-психологічного стану суспільства, що відбивається на поведінці громадян. Окрім вище зазначених видів злочинів значна частка жіночої злочинності припадає на вчинення злочинів у сфері господарської діяльності та службові злочини. Так, за 2016 рік питома вага жіночої злочинності порівняно зі злочинцями чоловіками у сфері господарської діяльності становить 20,3%, у 2017 році – 28,5%, у 2018 році – 19%. Злочини, вчинені жінками у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, у 2016 році склала 30,9%, у 2017 році – 30,7%, у 2018 році – 20,5%. Найбільше всього жінки вчиняють службове підроблення (ст. 366 КК) – 32% та декларування недостовірної інформації (ст. 366-1 КК) – 38%.

Висновки. Розглянувши кримінологічну характеристику жіночої злочинності автори дійшли висновку, що з кожним роком жіноча злочинність за своєю часткою порівняно із чоловічою злочинністю зростає. Змінюється і тенденція до якісних показників жіночої злочинності. З кожним роком зменшується вік вчинення жінками-дівчатами злочинів, збільшується кількість вчинених жінками тяжких та особливо тяжких злочинів проти життя та здоров'я осіб.

Щодо злочинів, які найбільше вчиняються є крадіжка, шахрайство, умисні вбивства, тілесні ушкодження різного ступеня тяжкості, господарські злочини, службові злочини. Крім того, збільшується не лише питома вага, а й кількісні показники жіночої злочинності, які стосуються майже всіх кримінальних сфер.

Тож робота щодо запобігання жіночій злочинності повинна охоплювати всі сфери життєдіяльності жінок, які формують їх негативні риси і найчастіше викликають намір вчинити злочин. Це сім'я, побут, робота. Зрозуміло, що для ефективності здійснення запобіжних заходів необхідний високий рівень професіоналізму правоохоронних

органів і громадських формувань, позаяк проблема жіночої злочинності є болочим питанням всього українського суспільства.

Список використаної літератури:

1. Євдокімова М. Історичний аналіз жіночої злочинності. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 3. С. 140–142.
2. Корнякова Т.В. Кримінологічний аналіз жіночої злочинності *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 1. С. 49–51.
3. Ломброзо Ч. Жінщина преступница и проститутка / Предисл. В. Чудновского. Ставрополь: Изд. А.А. Торбы, 1991. 280 с.
4. Д-р Г. Бушан. Наука о человеке. Москва : Сфинкс, 1911. С. 197.
5. Меркулова В.О. Жінка як суб'єкт кримінальної відповідальності : монографія. Вид. 2-ге. Одеса : НДРБВ ОЮІ НУВС, 2003. 281 с.
6. Великие мошенницы XX века Сонька Золотая Ручка – новая легенда старой России. URL: <https://oborona1.livejournal.com/20406.html>. – Загл. с экрана.
7. Статистика злочинності в Україні. URL: <http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/article/233004>.
8. Балабанова Е.С. Гендерные различия стратегий совладения с жизненными трудностями. *Социологические исследования*. 2002. № 11. С. 26–35
9. Емха Б. Психологічна характеристика мотивації жіночої злочинності.: URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znpfsp/2009_14_1/14-1-31-Emkha.pdf.
10. Федусик В.В. Жіноча злочинність в Україні (кримінально-правові та кримінологічні проблеми): Автореферат дисертації канд. юрид. наук. / Одеська національна юридична академія. Одеса, 2001. 20 с.
11. Шевченко Л.О. Соціально-психологічні особливості жінок, що вчинили корисливі злочини. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/pib/2009_4/PB-4/PB-4_43.pdf.
12. Попов К.Л. Жертва шахрайства: віктимологічне дослідження : Автореферат дисертації канд. юрид. наук. Національна академія наук України. Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. Київ, 2007. 20 с
13. Нікітенко С.В. Профілактика корисливих та корисливо-насильницьких злочинів, скоєних жінками на тлі наркоманії. Автореферат дисертації канд. юрид. наук. Національний університет внутрішніх справ. Харків, 2004. 20 с.
14. Резніченко Г.С. Особливості виконання (відбування) покарання у виді позбавлення волі стосовно засуджених жінок, які є вагітними або мають малолітніх дітей : дис. канд. юрид. наук. Одеса : Одеський державний університет внутрішніх справ, 2008. 189 с.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Шевченко Таїсія Віталіївна – старший викладач кафедри кримінально-правових дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

Варбанський Олександр Володимирович – студент юридичного факультету Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Shevchenko Taisiia Vitaliivna – Senior Lecturer of Department Criminal Law Disciplines of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

shtv2015@ukr.net

Varbanskyi Oleksandr Volodymyrovych – Student of Law Faculty of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

alexvs1111@gmail.com